

RIJKDOM EERLIJK VERDELEN, MENSEN BESCHERMEN TEGEN ARMOEDE

ALTERNATIEF KOOPIKRACHTPAKKET

Den Haag, 21 sep 2022

GROENLINKS

Rijkdom eerlijk verdelen, mensen beschermen tegen armoede

Miljarden extra naar compensatie voor de laagste inkomens, en hogere lasten voor vermogenden en grote bedrijven. Dat is de kern van het alternatieve koopkrachtplan van de PvdA en GroenLinks. Daarmee laten ze tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen zien dat Nederland rijk genoeg is om mensen te beschermen tegen armoede, als we de welvaart eerlijker verdelen.

We merken het inmiddels allemaal. De energierekening stijgt met honderden euro's per maand. Mensen moeten kiezen tussen douchen of koken. Steeds meer mensen leggen producten terug bij de kassa. Te veel kinderen gaan zonder ontbijt naar school, geld voor nieuwe kleren is er niet. Miljoenen Nederlanders zitten in de financiële problemen.

Ondertussen boekt het bedrijfsleven recordwinsten. Topmensen in de boardrooms zagen hun salaris verder stijgen. Het tekent de scheefgroei in onze economie en samenleving. We worden niet collectief armer. Vermogenden worden slapend rijk; anderen werkend arm.

De gas-en elektriciteitsprijzen rijzen de pan uit, de markt is zeer onvoorspelbaar. De crisis laat zien dat we onze cruciale energievoorziening veel te veel aan de markt hebben overgelaten. De politiek kan de stijgende prijzen niet wegtoveren. Maar het is een politieke keuze wie de rekening betaalt, hoeveel mensen we in armoede laten vallen, en hoe we samen duurzaam en zeker de winter door komen.

In een sociaal land kun je rekenen op steun in moeilijke tijden

1. De komende maanden beschermen we mensen door te zorgen dat hun energiekosten niet nog verder kunnen stijgen. We zetten de tarieven voor energie vast. Gewone huishoudens kunnen energie inkopen tegen dit gereduceerde tarief. Energiebedrijven worden gecompenseerd voor het verschil tussen inkoop en tarief, maar betalen ook mee via de verhoogde winstbelasting.
2. We investeren in de bestaanszekerheid. Door het minimumloon versneld te verhogen naar 14 euro per uur. Dat is een loonsverhoging voor ruim 2 miljoen Nederlanders. De AOW en uitkeringen stijgen mee, zodat ook ouderen en uitkeringsgerechtigden worden gesteund. Mensen die zorgtoeslag ontvangen, krijgen in 2023 een extra toeslag die moet helpen de hoge kosten van boodschappen en energie te betalen. Huurders die in een slecht geïsoleerd huis wonen, krijgen huurverlaging. Dat is nodig, omdat juist huurders hard geraakt worden door de hoge energieprijzen. Bovendien houden we het Openbaar Vervoer in stand en maken we het betaalbaarder.

3. Een noodplan energiebesparing om woningen sneller te isoleren. Daarmee verlagen we direct de energierekening en zijn we minder afhankelijk van Rusland. We beginnen met woningen van corporaties. We willen zonnepanelen op daken en investeren in buurtbatterijen. Er komen fix-teams langs de deuren met laagdrempelige besparingsmaatregelen en in publieke gebouwen, winkelstraten en kantoren wordt niet onnodig energie verspild. Alleen door de vraag te dempen, krijgen we de prijzen ook op langere termijn weer onder controle, en dragen we bij aan de aanpak van klimaatverandering.
4. We hebben onze energievoorziening veel te veel aan de markt overgelaten. Energiecowboys verleiden mensen met spotprijzen, gaan vervolgens failliet of rekenen opeens de hoofdprijs. De grote olie- en gasbedrijven maken torenhoge winsten, terwijl mensen de rekening niet meer kunnen betalen. We moeten deze markt weer onder controle krijgen. Dat moet deels Europees met regulering van de elektriciteits- en gasprijzen, en door heel stevig te investeren in duurzame energie. Dat is de meest goedkope vorm van energie, beter voor het klimaat, en we zijn niet meer afhankelijk van allerlei foute regimes.
5. We betalen deze plannen door een eerlijke bijdrage te vragen van mensen die de afgelopen jaren minder hebben bijgedragen. We verhogen de belasting op winst naar 30% en vragen een extra solidariteitsbijdrage aan de grote winstgevende bedrijven. Met een hogere belasting op vermogen verkleinen we de vermogensongelijkheid. Tegelijkertijd verlagen we juist de lasten voor werkenden. Ook pakken we belastingconstructies aan die nu door rijke Nederlanders met dure adviseurs gebruikt worden om minder belasting te betalen.

Dit is hoe wij koopkracht herstellen

Uitgaven	2023 (in miljarden)
Minimumloon naar €14 per 1 januari 2023 (inclusief koppeling AOW en bijstand)	8
Prijsplafond energierekening voor huishoudens	5,8
Eenmalige toeslag van €800 voor alle ontvangers zorgtoeslag (in plaats van kabinetsvoorstel)	1,4
Tegengaan vervoersarmoede door investeringen in OV + extra betaalbaarheid	0,8
Bevriezen van huren voor alle corporatiewoningen & huurverlaging voor de laagste energielabels	0,5
Verduurzaming en besparing mkb en corporatiesector	0,5
Noodplan energiebesparing (laagdrempelige isolatiemaatregelen + fixteams)	0,5
Omscholingsfonds energietransitie	0,5
Terugdraaien kabinetsbezuinigingen op de zorg	0,1
Totaal	18

Dit is hoe wij welvaart eerlijker verdelen

Inkomsten	2023 (in miljarden)
We verlagen belasting op arbeid voor lage en middeninkomens	-5,8
We laten winstgevende bedrijven meebetalen	13
We gaan belastingontwijking tegen	6,5
De vervuiler/grootverbruiker gaat betalen	1,3
We gaan vermogens zwaarder belasten	2,6
Overige belastingen	0,4
Totaal	18